

دستور رئیس قوه قضائیه برای کاهش جمعیت کیفری

تاحد امکان از ورود زنان و نوجوانان به زندان جلوگیری شود

گروه سیاست: کاهش جمعیت کیفری به یکی از دغدغه‌های مهم دستگاه قضا تبدیل شده است. جمعیتی که بخش چشمگیری از بودجه قوه قضائیه را به خود اختصاص داده و کارکرد اصلاح و بازپروری نیز با تراکم بالای جمعیت کمرنگ شده است...

صفحه ۶

یکشنبه ۲۴ شهریور ۱۳۹۸ • ۱۵ محرم ۱۴۴۱ • ۱۵ سپتامبر ۲۰۱۹

تیترا

تحلیل سیدحسین موسویان
دیپلمات پیشین ایران، در میدل‌ایست‌آی
یک پیشنهاد به ترامپ

صفحه ۱۵

رابطه کج‌دار و مریز کونلون بانک با ایران

صفحه ۴

برنامه تلخ فدراسیون برای ورود به ورزشگاه

فقط ۱۶۰۰ زن؟

صفحه ۱۴

فروش اموال ایران در کانادا در میانه ناکامی حقوقی و دیپلماسی

صفحه ۱۵

اصلاحیه قانون تجارت چگونه مصادره به مطلوب شد

مجلس چشم اسفندیار را ندید

صفحه ۵

گزارش میدانی «شرق» از فعالیت دارو فروشان ناصر خسرو

دلالان مشغول کارند

صفحه ۱۳

حرف اول

وکالت مستقل

صالح نقرمکار • وکیل دادگستری

۱. از مهم‌ترین شاخص‌های جهانی ارزیابی دادگستری شایسته، نحوه دسترسی و استفاده از وکیل حرفه‌ای و مستقل یا لحاظ سلسله استانداردهای تجربه‌پس‌داده دنیای کنونی است. در کنار قضات و دادستان‌ها، وکلا سومین گروهی هستند که حاکمیت قانون را در یک جامعه مردم‌سالار تثبیت و تضمین می‌کنند و حمایت از حقوق بشر و شهروندی را به نحوی کارآمد تحقق می‌بخشند.

۲. بسته به نوع نظام قضائی و میزان توسعه‌یافتگی، نهاد وکالت تشخیص متمایزی از دولت یافته و وکیل و نهاد وکالت نهاد استقلال از قدرت و در قالب یک نظام منفی تحت نظارت مقام عمومی متکفل خیر عمومی، به‌صورتی اثربخش و تعیین‌کننده در تحقق دادرسی منصفانه ظاهر می‌شوند؛ چنانکه وکلا منصرف از سایر بخش‌ها هنگام اعمال وظایف حرفه‌ای آزادانه و به‌دور از فشار و تأثیرپذیری، پاسدار حق دفاع موکلان خود بوده و به‌گونه‌ای که از پیامد وکالت خود بیمناک نباشند، تسلیم خواسته‌های صاحبان زور نشده و حکومت قانون را عنایت می‌دهند. در مهم‌ترین چک‌لیست‌های حکومت قانون، استقلال قوه قضائیه و استقلال کانون‌های وکلا صورت‌بندی شده و به‌منابه یک ارزش قابل ارزیابی نهاده می‌شود.

۳. نظام حقوقی ایران با وجود یک قرن دستاورد استقلال‌خواهی نهاد وکلا، مدتی است شاهد جریانی است که کم‌توجه به اهمیت استقلال کانون وکلا، تجارب بین‌المللی و دستاوردهای دو انقلاب مشروطه و اسلامی، برای کشور و نظام قضائی هزینه‌سازی می‌کند و همچنان این رویه بازتولید می‌شود.

۴. از الغای دادرها و تشکیل محاکم عام گرفته تا تدوین برخی قوانین و موازینی مانند تبصره ماده ۴۸ قانون آیین دادرسی کیفری تا ایجاد شئون اجرایی برای قوه قضائیه، روندی است که نیازمند بازنگری است. لایحه دادگاه‌های عام همان منطقی را می‌پوید که لایحه ماده ۱۸۷

برنامه پنج‌ساله سوم، توسعه و حرفه وکالت دادگستری را با مشکلاتی مواجه می‌کند.

۵. هزینه ایجادشده در الغای دادرها و بازاحیاء آن از جیب بیت‌المال پرداخت شد و حقوق مردم را دستخوش آزمون و خطا کرد.

ادامه در صفحه ۴

طیبنیا رئیس کمیته اقتصاد وزارت آموزش و پرورش شد

بازگشت «آقای ضد تورم» به دولت

گروه جامعه: علی طیبنیا، معروف به «آقای تورم» و رکورددار رأی اعتماد از مجلس، بار دیگر به دولت برگشت؛ این بار با حکم وزیر جدید آموزش و پرورش و با عنوان رئیس کمیته اقتصاد آموزش و پرورش و مشاور وزیر. او در دولت اول روحانی وزیر اقتصاد بود...

صفحه ۱۳

سال هفدهم • شماره ۲۵۲۴ • ۱۶ صفحه • ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

فساد در ایران و مبارزه با معلول به جای علت

محمدحسین شریف‌زادگان

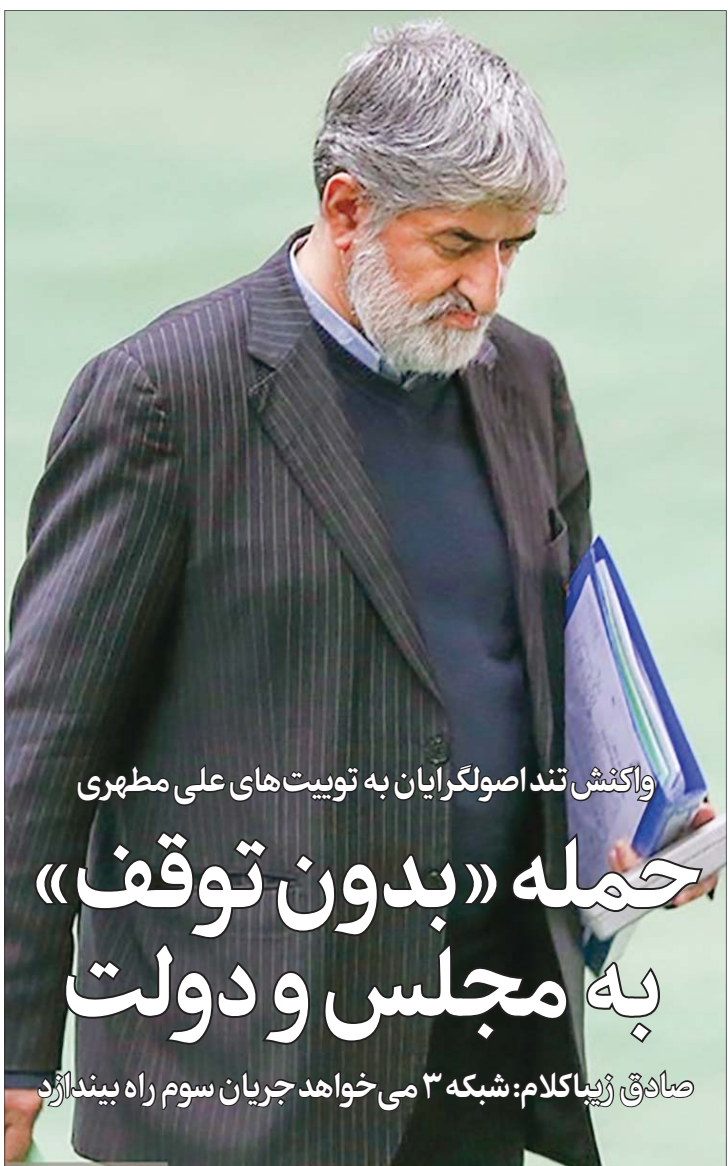
این روزها ابر سیاه فساد فضای جامعه را پوشانده است. افشاکاری و محاکمات از نظر مالی هرکدام هزاران میلیارد از نظر موقعیت اجتماعی عمدها متصل به برخی مسئولان در سطوح بالای دولتی تا رئیس غله فلان شهرستان، اعضای هیئت‌مدیره بانک‌ها و بیمه‌ها، کارمندان، اعضای شورای شهر شهرستان‌های میانی کشور، آقازاده‌ها و... را دربر می‌گیرد. فساد عمدها هم جنبه واقعی و هم ادراکی دارد و آنچه در جامعه پذیرفته می‌شود، فساد ادراکی است و جامعه ایران اکنون دچار درک فساد ادراکی شده است که بعضی وقت‌ها با واقعیت فاصله دارد. افشاکاری‌های فضای مجازی به‌همراه شایعات نیز به این امر کمک می‌کند. ولی مردم با استدلال خود موارد را تعمیم داده و به لایه‌های مختلف جامعه تسری می‌دهند. بنابراین فساد بر اساس افکار عمومی خود شاخصی است که یک جامعه را بر اساس میزان فساد ارزیابی می‌کند. اکنون افکار عمومی جامعه ایران چنین ادراکی از فساد در جامعه دارد. در قوانین ایران درباره تعریف فساد آمده است: «هرگونه فعل یا ترک فعلی است که توسط هر شخص حقیقی یا حقوقی به‌صورت فردی، جمعی یا سازمانی که عمدا و با هدف کسب هرگونه منفعت یا امتیاز مستقیم یا غیرمستقیم برای خود یا دیگری، با نقض قوانین و مقررات کشوری انجام پذیرد یا ضرر زبانی را به اموال، منافع، منابع یا سلامت و امنیت عمومی و یا جمعی از مردم وارد نماید، نظیر رشا، ارتشا، اختلاس، تبانی، سوءاستفاده از مقام یا موقعیت اداری، سیاسی، امکانات یا اطلاعات، دریافت پرداخت‌های غیرقانونی از منابع عمومی و انحراف از این منابع به سمت تخصیص‌های غیرقانونی، تخریب یا اختفای اسناد و سوابق اداری و مالی».

هایدن هایمر فساد را سه نوع طبقه‌بندی می‌کند. فساد سیاه که هم از سوی نخبگان و هم از سوی مردم بد انگاشته می‌شود؛ مثل رشوه‌خواری، فساد خاکستری که فقط از سوی نخبگان دانسته می‌شود و مردم آن را فساد نمی‌دانند؛ مثلا زیرپاداشتن قوانین و نهایتا فساد سفید که هیچ قانونی را زیر پا نمی‌گذارد و هیچ‌کدام از گروه‌های اجتماعی آن را واجد ارزش‌گذاری منفی نمی‌دانند مانند پارتی‌بازی. ولی فساد سیستماتیک یا نظام‌مند زمانی رخ می‌دهد که ایجاد آن در جامعه رایج و جزئی از نرم‌ها و هنجارهای جامعه می‌شود و وقوع آن نوعی زندگی و توانایی تلقی می‌شود. فساد نظام‌مند در همه ارکان جامعه رسوخ می‌کند و به مردم عادی نیز تسری می‌یابد.

امروزه فساد چهار نوع فساد را در جامعه ایران تجربه می‌کنیم اما مصادیق فساد در ایران گسترده و به اشکال ساده و پیچیده خوندنمایی می‌کند. بعضی از مهم‌ترین آنها شامل این موارد است: رشوه به معنی دریافت پول یا امتیازی به‌منظور عبور از دریافت یک امتیاز غیرقانونی، اختلاس به معنی سرفقت منابع توسط افرادی که مسئول یا ناظر منابع عمومی یا خصوصی هستند، اخاذی به معنی دریافت پول یا امتیازی به اجبار از افراد به منظوری خاص و کلاهبرداری به معنی حيله‌گری، مغیوب‌کردن و فریبکاری در معاملات اقتصادی مثل دستکاری یا تحریف اطلاعات و حقایق و گزارش‌ها توسط مسئول دولتی یا خصوصی به‌منظور سود شخصی.

دودوزه‌بازی به‌معنای سوءاستفاده بعضی مناصب قدرت از موقعیت خود برای منافع تجاری و شخصی خود؛ مانند استفاده از امتیازات بانکی و تجاری در بین اعضای خانواده‌های متنفذ و همچنین پارتی‌بازی (Favoritism) که در ایران از گذشته رایج بوده است و بین فساد خاکستری و سفید در حال حرکت است، تبارگرایی (Nepotism) نیز نوعی از پارتی‌بازی است که مقامات دولتی خویشاوندان خود را به کار می‌گیرند و حقوق دیگران را زائل می‌کنند...

ادامه در صفحه ۲

عکس: علی احمدوند، آژ

واکنش تند اصولگرایان به توییت‌های علی مطهری

حمله «بدون توقف» به مجلس و دولت

صادق زویاکلام: شبکه ۳ می‌خواهد جریان سوم راه بیندازد

صفحه ۲

یادداشت

نابودی محیط زیست و حیوانات

و سنگ کشور ما ساخته شده با قیمت‌های سرسام‌آور فروخته یا اجاره داده می‌شوند. درباره حیات وحش ایران، متخلفان ریز و درشت نیز بدتر از آب و خاک و سنگ رفتار می‌کنند و عملاً شکار و صید و معامله آن به تجارت تبدیل شده است. مطابق قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست هرگونه شکار، صید، تکثیر و پرورش و نگهداری و خرید و فروش جانوران وحشی و اجزای آنها مستلزم اخذ پروانه یا اجازه سازمان حفاظت محیط زیست است.

مضافاً در قانون شکار و صید ایران که ۵۲ سال پیش تصویب و اجرایی شده، برای شکار و صید جانوران وحشی و عادی بدون پروانه و نیز حمل و عرضه و فروش این جانوران وحشی، زنده یا کشته و اجزای بدن آنها بدون کسب پروانه یا مجوز از سازمان یادشده با شکار و صید بیش از میزان مندرج در پروانه‌های صادره یا خارج از محل‌های مجاز مندرج در پروانه‌های صید، یک ماه تا شش ماه مجازات پیش‌بینی شده بود. صادرات و واردات حیوانات وحشی به صورت غیرمجاز نیز جرم تلقی شده و برای این کارها و همچنین شکار و صید جانوران وحشی حمایت‌شده بدون داشتن پروانه ویژه و نیز شکار و صید این جانوران در مناطق حفاظت‌شده و پناهگاه‌های حیات وحش یا صید غیرمجاز در رودخانه‌های حفاظت‌شده یا آلوده‌کردن آب رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و تالاب‌های حفاظت‌شده یا چشمه‌ها و آبشخورها به موادی که باعث آلودگی آب و ازبین‌رفتن آبزیان شود، جرم تلقی شده و باید مرتکبان به جزای نقدی تا ۱۸ میلیون ریال یا حبس از سه ماه تا سه سال محکوم شوند. افزون بر این قانون‌گذار برای شکار جانوران وحشی کمیاب و در معرض خطر انقراض مانند گورخر، گوزن زرد ایرانی، یوزپلنگ، تمساح و همچنین شکار در پارک‌های ملی و شکار و صید یا کشتار جانوران وحشی با استفاده از سموم و مواد منفجره و امثال آنها و نیز شکار حیوانات به روش تعقیب آنها با استفاده از وسیله نقلیه موتوری یا کشتار آنها به روش جرکه و محاصره دسته‌جمعی، مجازات نقدی تا ۲۰ میلیون ریال یا مجازات حبس از ۹۱ روز تا سه سال را در نظر گرفته است. زنده‌گیری، خریدوفروش، حمل، نگهداری و

جلوگیری از اقداماتی که موجب برهم‌خوردن تعادل و تناسب محیط زیست شود، انجام نمی‌شود. وانگهی حراست از محیط زیست و حیات وحش وظیفه‌ای است همگانی و تمام مردم و دستگاه‌های دولتی مسئول بهبود و بهسازی آن و جلوگیری از آلودگی و حفظ این تعادل و تناسب اکولوژیک هستند. با وجود گذشت بیش از ۴۵ سال از تصویب قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و بیش از ۵۰ سال از تصویب قانون شکار و صید (۱۳۴۶/۳/۱۶) و اصلاحات این قوانین در سال‌های بعد (۱۳۵۳، ۱۳۷۱ و ۱۳۷۵) هیچ‌یک از اقداماتی که در این قوانین برای حفظ اهداف پیش‌گفته به‌درستی و حتی در حد متوسط انجام نشده است. تغییر و تخریب مسیر رودخانه‌ها، برهم‌زدن زهکشی‌های طبیعی، انهدام تالاب‌ها و دریاچه‌های بسته داخلی، تخریب و تصرف غیرقانونی جنگل‌ها، مراتع و سواحل رودخانه‌ها و مصادره و تملک اراضی سواحل دریاچه‌ها و رودخانه‌ها و تجاوز به حریم‌های قانونی، به عادت تبدیل شده است. امروز کوه‌خواری، ساحل‌خواری و بلکه دریاخواری و سنگ و خاک‌خواری امری رایج است؛ چنان‌که در همین کوه‌های اطراف تهران و سواحل رودخانه‌هایی که هنوز آب جاری دارند، زمین‌خواری تا آخرین نقطه آبریز کوه‌ها و دره‌ها و رودخانه‌ها پیش رفته و حد و مرز و حریم رعایت نشده است. بعضی با چنان پشتوانه‌ای این کارها را می‌کنند که گویی هیچ شخص و ارگانی این اقدامات آنان را نمی‌بیند. خاک‌خواری به‌ندرت به آن پرداخته‌اند. به‌صورت اجمالی باید گفت طبق قانون اساسی و از طریق سازمان بازرسی کل کشور، رسیدگی به این موضوع نیز بر عهده قوه قضائیه است.

موضوع دوم جفایی است که از سال‌های گذشته به محیط زیست و حیات وحش کشور می‌شود و موجب انهدام تعادل اکولوژیک طبیعت کشور شده است. به علت گسترده‌ی مصادیق موضوع اول و اینکه این مسئله ادامه مبارزه با مفاسد اقتصادی است، با وجود تاکید قانون اساسی و نیز قوانین عادی کشور، مانند قوانین محیط زیست و حیات وحش، شکار و صید و موارد محدودی از قانون مجازات، اهتمام لازم برای حفظ مناسبات محیط زیست و حفظ آب و خاک یا

صالح نیکبخت
حقوق دان

این روزها با همت برخی روزنامه‌نگاران و وطن‌دوستان در رسانه‌ها و فضای مجازی، مواردی از سوءاستفاده‌ها از منابع مالی کشور افشا شده و امید است این رویه حسنه، هم استمرار یابد و هم گسترده شود. سوءاستفاده‌های مالی، اختلاس‌ها، برخورداری از رانت‌ها و امتیازهای مالی و تضییع ثروت‌های ملی و بیت‌المال منحصر به مسائل پولی و ارزی نیست، بلکه در مواردی دیگر نیز با دورزدن قوانین و ضوابط و با پشتیبانی روابط پیدا و نهان برخی افراد، به منابع ملی و امکانات کشور هم دست‌درازی شده که کمتر به آن توجه شده است. استفاده از رانت‌های مختلف و امتیازات ناعادلانه در زمینه‌های تحصیلی، فرهنگی، هنری و استفاده ناقص از امتیازها در مزایده‌ها و مناقصه‌ها و واگذاری و اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها و به‌دست‌آوردن امکاناتی که دارندگان را به ثروت‌ها و امکانات کلان رسانده است، از جمله این بخش از تعدی به ثروت کشور و محروم‌کردن دیگران از دسترسی به این امتیازات است. متأسفانه هم مسئولان مربوطه در قوای مختلف و سازمان بازرسی کل کشور کمتر به این موضوع توجه کرده‌اند و هم ارگان‌های نظارتی و بازرسی نهادها و وزارتخانه‌ها، به‌ندرت به آن پرداخته‌اند. به‌صورت اجمالی باید گفت طبق قانون اساسی و از طریق سازمان بازرسی کل کشور، رسیدگی به این موضوع نیز بر عهده قوه قضائیه است.

موضوع دوم جفایی است که از سال‌های گذشته به محیط زیست و حیات وحش کشور می‌شود و موجب انهدام تعادل اکولوژیک طبیعت کشور شده است. به علت گسترده‌ی مصادیق موضوع اول و اینکه این مسئله ادامه مبارزه با مفاسد اقتصادی است، با وجود تاکید قانون اساسی و نیز قوانین عادی کشور، مانند قوانین محیط زیست و حیات وحش، شکار و صید و موارد محدودی از قانون مجازات، اهتمام لازم برای حفظ مناسبات محیط زیست و حفظ آب و خاک یا

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۸۱۹۰۴۶۸ - ۸۸۱۹۳۹۷۹

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

پیام کوتاه
۳۰۰۰۴۶۹۹

الو شرق
۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir